

Lokalhistorie for hele landet

Per-Olof Johansson

Mange forfattervenner beklager sig over manglende anmeldelser. Jeg stiller mig gerne op i køen. Men jeg vil også gerne gøre dem opmærksomme på, at manglen på anmeldelser ikke kun gælder skønlitteraturen, det samme gælder for faglitteratur af enhver art.

For lokalhistoriens vedkommende kan man sige, at nogen har gjort noget ved det. Lokalarkiverne har samlet sig om et fælles projekt, nemlig at udgive et blad kaldet 'Journalen', og her anmeldes lokalhistoriske publikationer fra hele landet. Jeg sidder netop med 'Journalen 2019's nr. 2 som er spækket med anmeldelser. Jeg har talt 65! Ja tænkt lokalt, men i mange tilfælde af gode grunde interessant for resten af landet. Meget er årsskrifter med hver flere artikler, det er en skøn rundtur i det ganske land.

Agnete Birger Madsen: Et meget ilde berygtet fruentimmer: om fattigfolk og kvindfolk på landet i midten af 1800-tallet (Aase Windeballe)	3	Lene Wul og Malene Mygind-Elmann (red.): Koldingbogen 2018 (Johnny Wøllekær)	21
Erik S. Christensen m.fl.: Frederikshavn Købstad 1818-2018 (Jens Åge S. Petersen)	3	Lokal Historie fra Sydøstjylland (Sissel Bjerrum Fossat)	22
Han Herred Bogen 2019 (Jørgen Thomsen)	4	Nyborg – før og nu 2017 (Nicolai Falberg Jensen)	22
Fra Himmerland og Kjær Herred 2018 (Harriet Hansen)	5	Odensebogen 2019 (Kim Furdal)	23
Bente Springborg: Memento mori, Kirker, kirkegård og begravelser i Aalborg ca. 1000-1806 (Kurt Risskov Sørensen)	5	Sjækl'en. Årbog for Fiskeri- og Søfartsmuseet 2017 (Harriet Hansen)	23
Hans Nielsen (red.): Vendsyssel Årbog 2018 (Nicolai Falberg Jensen)	6	Erik Housted: Skanser: Befæstningsanlæg Sønderborg-Dybbøl. Fra 1657 til i dag (Aase Windeballe)	24
Søren Bitsch Christensen (red.): Aarhus i årtier – Aarhusianernes historie fortalt i billeder. 1970'erne (Erik Korr Johansen)	6	Skrift for Lokalhistorisk Forening for Sundeved (Aase Windeballe)	24
Leif Dehnits: Aarhusianske gadenavne – Historien bag navnet på gader og veje i Aarhus Kommune (Niels Løgager Nielsen)	7	Jørgen Nybo Rasmussen: Broder Jakobs livsvej fra Danmark til Mexico (Jørgen Peder Clausager)	25
Henning Just (red.): Skivebogen 2018 (Per Grau Møller)	7	Kurt Risskov Sørensen (red.): Cartha. Årsskrift for Østfyns Museer 2017/2018 (Jørgen Peder Clausager)	26
Erik Korr Johansen (red.): Annales (Niels Mortensen)	8	Mikkel Kühn: Smugleri, skippere og langfart – Æroskøbings søfart 1750-1920 (Jacob Krause)	27
Årsskrift 2018 (Thorleif Christiansen)	9	Stavn 2018. Beretninger og historier fra Faaborg-egnen (Niels Mortensen)	27
Steffen Elmer Jørgensen m.fl. (red.): Fra Viborgegnet 2018 (Erik Korr Johansen)	9	Johnny Wøllekær: Over STOK og sten. Historien om STOK-koncernen (Kim Furdal)	28
Årsskrift 2018. Glud Museum (Niels Mortensen)	10	Tåsinge Årbog 2018 (Thorleif Christiansen)	28
Bjarne Nilsson: An/S Gudenaacentralen 1918-2018. Omgivet af fjender – og venner (Niels Løgager Nielsen)	10	Lars N. Henningsen: Vojens viser vejen. En sønderjysk stations- og industriby. tiden 1864-2006 (Erik Norr)	28
Hardsyssel Årbog 2018 (2. række, bind 52) (Harriet Hansen)	11	Årbog 2017 (Bente Jensen)	30
Lokalhistorisk Årbog 2018 (Erik Korr Johansen)	12	Oboer 2018 (Kurt Risskov Sørensen)	30
Årbog 2018 (Malene Mygind-Elmann)	12	Årsskrift 2018 (Jens Åge S. Petersen)	31
Historisk Aarbog fra Randers Amt 2018 (Thorleif Christiansen)	13	Årbog 2018 (Thorleif Christiansen)	32
Harry Klith Sørensen m.fl. (red.): Årbog for Vinderup-egnen 2018 (Jørgen Peder Clausager)	13	Alle tiders Nordsjælland (Harriet Hansen)	33
Jørgen Thomsen: Brødre i sigte, Odense forenede Skydeselskab 1817-2017 (Per Grau Møller)	14	Niels Peter Stilling: Rudersdal i Danmarkshistorien – fra oldtid til 1900 (Kim Furdal)	33
Markus Hedemann: Danmark, Slesvig og Holsten 1404-1448 – konflikt og konsekvens (Harriet Hansen)	15	Årbog for Historisk Forening for Vestsjælland (Jørgen Peder Clausager)	34
Ole Lejbach, Jens Blendstrup m.fl.: Den Fynske Kulturævs ekspedition (Henriette Bornemann Baudtler)	15	Arkivernes Hjul 2018 (Jørgen Peder Clausager)	35
Gunnar Solvang: En sønderjysk rømningsmand i Grønland. Jens Jepsens grønlandsfærd til kryolitminen i Ivigtut (Niels Løgager Nielsen)	16	Årsskrift 2018 (Thorleif Christiansen)	36
Marianne Ploug og Søren Mulvad (red.): Fra Ribe Amt 2018 (Sissel Bjerrum Fossat)	16	Bent Skov Larsen og Erik Vestergaard Thomsen: Dage lokke landsby – historier og erindringer gennem 300 år (Niels Mortensen)	36
Nils Valdorsdorf og Jeppe Wichmann Rasmussen (red.): Fynske Årbøger 2018 (Rasmus Willaing Lock)	17	Glimt fra Albertslunds historie. Årsskrift 2018 (Kim Furdal)	37
Henrik Skov Kristensen: Gerningsmænd eller ofre? (Nicolai Falberg Jensen)	17	Poul Grønder-Hansen: Kronborg. Fortællingen om et slot (Kurt Risskov Sørensen)	37
Mette Eriksen Havsteen-Mikkelsen: Hammerich i Æroskøbing. Kultur møder og kulturbevaring (Bente Jensen)	18	Mie Bernhagen og Lise Heeno (red.): Minder fra Barfredshøj. En proprietærgård på Vestegnen (Niels Mortensen)	39
Historier fra bybakken. Årsskrift for Aabenraa Byhistoriske Forening 2017 (Karin Berg)	19	Ann Vibeke Knudsen (red.): Guidstov fra arkiverne. Bornholmske Samlinger IV (Jørgen Peder Clausager)	39
Kurt Risskov Sørensen: Feden, Baronløgken og Drejet: Historiske huse i Kerteminde II (Kim Furdal)	19	Ronja Hougner (red.): Barnestemmer. Personalhistorisk Tidsskrift 2018 (Malene Mygind-Elmann)	40
Holm & Kalv. Med Bylen til ubeboede øer (Per Grau Møller)	20	Eva Lange Jakobsen: Christine – Historien om et familieliv: et portræt af Langeslægten, 1940-1997 (Aase Windeballe)	41
Helle Juhl: Iværksætterne. Da Kolding blev moderne (Erik Korr Johansen)	20	Jesper Laursen (red.): KUMI 2018 (Maria Lauridsen)	41
		Morten Larsen: Danmarks middelalderlige tiggerklostre. Franciskanernes og dominikanernes bygningskultur (Mikael Manøe Bjerregaard)	42
		Niels H. Kragh-Nielsen: Straffet på livet. Henrettelser i Danmark 1537-1892 (Johnny Wøllekær)	43
		Morten Hahn-Pedersen: På zarens befaling. Med Bering og Spangsborg i Sibirien og Stillehavet 1725-1743 (Jørgen Thomsen)	44
		Trap Danmark, 6. udgave, 2016ff. (Erik Norr)	45

Da Lokalhistorisk Arkiv og Forening i Allerød Kommune, LAFAK i 1991 udgav et lille hefte 'Drømmen om Allerød', som jeg havde skrevet, var det jo primært henvendt til borgerne i Allerød Kommune. Kommunen er en af de nye fra 1970, så jeg syntes det var vigtigt at vi fik historien med os fra de tre gamle kommuner, Blovstrød, Lillerød og Lyngge-Uggeløse, samlet under én hat. Det var jo selve programmet for vor forening og har været det siden. Basis for heftets artikler, var artikler jeg havde skrevet til Allerød Posten i årene 1984-86 som freelancemedarbejder.

Den blev omtalt lokalt, men jeg sendte den også til Foreningen Danmarks Folkeminders årsskrift 'Folk og Kultur', fordi jeg allerede dengang syntes, at man fra delen også må have udblik til helheden. Jeg var heldig – George Nellemann påtog sig at annoncere den. Han var meget positiv og sluttede vist med, at nu forstod han, at Allerød var landets centrum!

LAFAK har udsendt adskillige bøger som henvender sig til de lokale, og som en tilflytterkommune er det vigtigt med denne mulighed for tilflytteren at lære sin kommunes fortid at kende. Næste år bliver kommunen 50 år, så det er jo spændende at se, om historien skal samles op, det vides i skrivende stund ikke. Noteringen af de 25 år blev et storstilet projekt, som nok desværre er gået i glemmebogen. En redaktionskomite indkaldte beretninger fra borgerne inden for politik og

foreningsliv, og så kunne man tro det endte med en bog. Nogen fik en bedre ide, nemlig at lave et tillæg til den lokal annonceavis, som på sin side lovede at bringe de overskydende beretninger løbende i avisen. Vi sikrede os samtidig, at forfatterne gav deres minde til, at beretningerne måtte bruges elektronisk, i hvilken form de så findes i dag, dog uden at være udnyttet, men de findes på arkivet og på biblioteket. I jubilæumsåret kunne ingen altså undgå at stifte kontakt med projektet, men i hvilken grad nogen har bevaret det, ved ingen noget om. LAFAK, bibliotek og jeg har det, men ellers skal det nok betragtes som en sunken skat, som det kun er for de stædige at stifte bekendtskab med. Efter min mening er dets eksistens værdifuld. LAFAK udsendte i 2005 en bog om Brudevæltelurerne, fordi de er fundet i nuværende Allerød Kommune i 1797, vi fejrede i 1997 de 200 år siden fundet og det blev anledningen til bogen. I kraft af emnet en bog der bør interessere hele landet. Lokalt med stor omtale, men få anmeldelser på landsplan. LAFAKS seneste udgivelse hedder 'Lillerød Lervarefabrik, 1870'erne -2006' fra 2018. Også den er naturligvis henvendt til lokale interessenter, men da fabrikken solgte sine varer over hele landet, bør den også kunne interessere keramikinteresserede over hele landet. Der er tale om, hvad man kalder lervarer og ikke kunstkeramik, men der er en tråd til den også, i det museumsleder Teresa Nielsen fra Vejen Kunstmuseum indvilgede at skrive et oplæg til den videre forskning i kunstneres forbindelse med Lillerød Lervarefabriks.

Bogen har siden fået en anmeldelse i et nyhedsbrev for foreningen 'Keramikens Venner', og en omtale på Politikens bagside. LAFAK omtaler naturligvis bogen på sin hjemmeside, og som flittig bruger af facebook, Instagram, twitter og en blog har jeg naturligvis advokeret for bogen. Men altså kun én anmeldelse er det blevet til.

